

LIST OTWARTY

DO MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ P. BARBARY NOWACKIEJ

Szanowna Pani Minister!

W imieniu społeczności Polskiego Towarzystwa Fizycznego, reprezentującej fizyków pracujących na polskich uczelniach i w instytutach naukowych oraz nauczycieli fizyki, pragniemy zaprotestować przeciwko propozycji MEN dotyczącej planowanych zmian w siatce godzin szkół ponadpodstawowych tj. przeciwko drastycznemu zmniejszeniu liczby godzin przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym z 22 do 18. Przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym są ściśle powiązane z wyborem przedmiotów na egzaminie maturalnym i kluczowe dla podjęcia studiów wyższych na kierunkach istotnych dla rozwoju nowoczesnej gospodarki.

Dodatkowo uważamy, że narzucenie wszystkim uczniom realizacji przedmiotów rozszerzonych dopiero od klasy drugiej bądź trzeciej nie uwzględnia specyfiki i specjalizacji szkół oraz zróżnicowanych możliwości poznawczych poszczególnych uczniów.

Z niepokojem wskazujemy też na konsekwencje podjętych przez MEN decyzji w sprawie siatki godzin nauczania przedmiotu fizyka. Po zmniejszeniu liczby godzin z fizyki (ale też innych przedmiotów ścisłych i przyrodniczych w szkole podstawowej), przerwa w ich nauczaniu w zakresie rozszerzonym może spowodować dotkliwe, negatywne konsekwencje.

W związku z powyższym postulujemy uelastycznienie siatki godzin poprzez określenie łącznej liczby godzin przeznaczonych na każdy przedmiot w całym cyklu kształcenia w szkole ponadpodstawowej oraz wnosimy o pozostawienie decyzji o momencie rozpoczęcia nauczania w zakresie rozszerzonym dyrektorowi szkoły – jako osobie najlepiej znającej specyfikę danej placówki. Zwiększenie liczby godzin pozostających do dyspozycji dyrektora szkoły jako rozwiązanie realnie wzmacniające sprawczość kadry zarządzającej placówkami oceniamy pozytywnie. Zwracamy jednak uwagę, że w praktyce godziny te są obecnie obwarowane licznymi ograniczeniami, takimi jak brak możliwości realizacji w ich ramach podstawy programowej, ich fakultatywny charakter oraz utrudnienia w przydzielaniu ich grupom międzyoddziałowym. W związku z tym apelujemy również o uwolnienie godzin pozostających do dyspozycji dyrektora od wiążących je wytycznych i przekazanie ich do pełnej jego dyspozycji.

W imieniu społeczności Polskiego Towarzystwa Fizycznego postulujemy ponowną refleksję nad kierunkiem reformy, która powinna prowadzić do pogłębiania treści nauczania, a nie ich dalszego rozpraszania.

Prezes Polskiego Towarzystwa Fizycznego

Prof. dr hab. Stanisław Kistryn

STANOWISKO MINISTERSTWA EDUKACJI NARODOWEJ:

Dziękujemy Polskiemu Towarzystwu Fizycznemu za głos w dyskusji o przyszłości nauczania przedmiotów przyrodniczych w szkołach.

Postulaty opisane w liście otwartym nie są planowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej ani przez Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy.

Dokumenty dotyczące zmian, czyli ramowe plany nauczania dla szkół ponadpodstawowych i podstawy programowe kształcenia ogólnego, są dopiero na etapie analiz w IBE – PIB.

Utrzymujemy dotychczasowe rozwiązania – przedmioty w zakresie rozszerzonym nadal będą realizowane w łącznym wymiarze 22 godzin, przy czym każdy z nich będzie miał co najmniej 6 godzin w całym cyklu nauki.

Uczniowie liceów ogólnokształcących będą mogli wybierać nawet cztery przedmioty rozszerzone, jeśli dyrektor szkoły zdecyduje się wykorzystać w tym celu godziny pozostające do jego dyspozycji.

Zwiększamy elastyczność nauczania w liceach – określamy tygodniowy wymiar godzin przedmiotów w klasie I oraz łączną liczbę godzin do podziału między te przedmioty w klasach II–IV.

W szkołach podstawowych zwiększamy liczbę godzin przedmiotów przyrodniczych – od września 2026 r. wzrośnie ona z 20 do 21. Jednocześnie zwiększamy liczbę godzin do dyspozycji dyrektora – z 4 do 6.

Godziny te będą mogły być wykorzystywane szerzej niż dotychczas – m.in. na zajęcia rozwijające kluczowe kompetencje uczniów, takie jak kompetencje językowe, matematyczne, cyfrowe czy ruchowe. Podobne rozwiązania planowane są również dla szkół ponadpodstawowych. Planowane działania mają na celu zwiększenie elastyczności systemu edukacji, tak aby szkoły mogły lepiej odpowiadać na potrzeby uczniów. Dzięki temu licea ogólnokształcące będą skuteczniej przygotowywać młodych ludzi do studiów, a jednocześnie lepiej wspierać rozwój uczniów szczególnie uzdolnionych, w tym w obszarze nauk ścisłych i przyrodniczych.

Ministerstwo Edukacji Narodowej, Stanowisko w sprawie listu otwartego Polskiego Towarzystwa Fizycznego, 4 marca 2026, Gov.pl, [dostęp: 18.03.2026]